

Våler kommune
postmottak@valer.kommune.no

Deres ref: 18/147-114

Sarpsborg, 4. januar -2023

Dette brevet sendes på vegne av Birdlife Østfold, DNT Vansjø, Naturvernforbundet i Nordre Follo og Moss, Naturvernforbundet i Østfold, Norges Jeger- og Fiskerforbund Østfold, og Østfold Botaniske Forening.

Klage på vedtak om områderegulering Gylderåsen, Våler kommune

Forum for natur og friluftsliv Østfold påklager med dette, på vegne av DNT Vansjø, Østfold botaniske forening, Birdlife Norge avdeling Østfold, Norges Jeger- og Fiskerforbund Østfold, Naturvernforbundet i Nordre Follo og Moss og Naturvernforbundet i Østfold, kommunestyrets vedtak av 8. desember 2022, jfr fvl §§ 28, 29. Vedtaket om godkjenning av områderegulering for Gylderåsen, store datasentre, med diverse endringer, ble kunngjort for oss via Altinn 14. desember. Klagefrist er 3 uker, så vi anser at vi er innenfor fristen og at vi har klageadgang.

FNF Østfold leverte høringsuttalelse til forslag til områderegulering for Gylderåsen 8. august 2022. Vi refererte i denne til uttalelse levert på vegne av DNT Vansjø, og vi synes det er beklagelig at kommunen ikke har etterspurt denne som dessverre har kommet på avveie. DNT Vansjø er en svært viktig interessent i saken og hadde fortjent å bli hørt.

Vår klage går på tre punkter

1. Planens konsekvenser for friluftslivet
2. Statsforvalterens vurderinger for å trekke innsigelse synes ikke fulgt opp i vedtaket
3. Kommunens habilitet

Planens konsekvenser for friluftslivet

«Ville Vakre Våler» på 257 km² - i utgangspunktet en rural kommune mellom Moss, Vestby, Hobøl, Spydeberg, Skiptvet, Sarpsborg og Råde. Kommunen synes ikke å være seg bevisst på å ta vare på sammenhengende uberørt natur til fremtidige generasjoner.

I 1993 ga daværende Fylkesmannen i Østfold [ut en rapport](#); *Østfoldlandskap av regional betydning*. Her beskrives viktige landskap i Østfold, hvor også Mossemarka beskrives som et tettstednært turområde av regional betydning, og «miljøvernvedtaket fraråder å omdisponere disse områdene til utbyggingsformål og etalering av miljøfiendtlig virksomhet som ikke følger av vanlig skogsdrift» Et viktig friluftslivsområde felles for Våler, Moss og Vestby. I rapportens kart inngår Mossemarka i sin helhet det aktuelle planområdet. Ikke noe er forandret i så måte fra 1993, og vi synes det er rart at Statsforvalteren ikke har lagt større vekt på den regionale betydningen av området i sine innspill. Nettopp slike helhetlige blikk på arealene er viktig for å forhindre bit for-bit nedbygging og fragmentering av de får sammenhengende naturområdene vi har igjen i Østfold. Når byer skal fortettes for å stanse tap av natur, er det viktig at den økende befolkningen har tilgang på områder til rekreasjon, naturopplevelse og forskjellige typer friluftsliv og fysisk aktivitet. For at leveområder, transport- og spredningskorridorer for biologisk mangfold skal ha god funksjon, er også større sammenhengende arealer svært viktige.

Østfold framstår allerede som relativt fragmentert med byer og infrastruktur. Usikkerheten rundt hvilke aktører som skal etableres i området bør heller være en brems på planarbeidet, og gi kommunen en sjanse til å tenke seg om og vurdere dette en gang til.

VERDIFASTSETTELSE AV GYLDERÅSEN (LØDENG – GRAV) SOM FRILUFTSLIVSOMRÅDE.

FNF registrerer at M98-2013 er lagt til grunn for verdifastsettelsen, også i Våler. Her ble aktuelt område verdsatt som viktig friluftslivsområde. Våre organisasjoner var for få år siden med på denne vurderingen i kommunen - som ble fastsatt uten dissens.

Fra Cowis rapport:

14 KU – NÆRMILJØ OG FRILUFTSLIV

«Våler kommune har utført en egen kartlegging av friluftslivsområder etter metodikken i Miljødirektoratets veileder M98 2013 (Kartlegging og verdisetting av friluftslivsområder). Store deler av planområdet, og influensområdet, er verdsatt som viktig friluftslivsområde. Friluftslivsområdet er, ifølge kartleggingen, et stort turområde uten tilrettelegging, og går under navnet "Lødeng-Grav".

Ifølge kommunens kartlegging og vurdering, er dette et viktig friluftslivsområde som er godt egnet, har noe bruk og litt tilrettelegging. Området vurderes å være av høy verdi lokalt og regionalt da det inngår som del av større sammenhengende friluftslivsområder.

I samtaler med Våler kommune er det blitt lagt vekt på at det er vinterstid bruken er størst. Sommerstid er det begrenset bruk av planområdet til friluftslivformål. Det er andre, mer populære friluftslivsområder i kommunen og i nærheten. Sammenhengen mellom planområdet og øvrige friluftslivsområder i vest, vurderes imidlertid som en kvalitet.

Bruken vinterstid henger sammen med skiløypene gjennom planområdet, spesielt løype 1033 Vandrås – Grav – Kolsrød. Denne henger sammen med skiløypenettet i Mossemarka.

Med tanke på sammenhengen med friluftslivsområder vest for planområdet, blir

de nærliggende områdene i vest å regne som influensområdet i nærmiljø- og friluftslivssammenheng, samt området mellom fylkesveiene og planområdet i øst i forbindelse med nærturterreng»

Fra kommunens samlede saksfremstilling:

Nærmiljø og friluftsliv

«Notatet fanger godt opp det som er dagens bruk av området og de kommunale vurderinger som tidligere er gjort av området. Nærheten til nabokommuners friluftsområder er spesielt for området og det kommer godt frem i notat. Generelt kan man si at områdets verdi er mye relatert til nærhet til områder nabokommuner ser på som viktige friluftsområder. Lokal bruk (Vålers innbyggere) er antagelig mindre enn den bruken som kommer som følge av denne nærheten. Kommunedirektøren anser dette forholdet som godt beskrevet. Den viktigste og mest brukte skiløypa går nær Lødengfjorden, men denne ligger utenfor planområdet»

Vår vurdering:

Vurderingene som er gjort er snevre og feil, og vi mener det er å tilsidesette tidligere fastsetting av verdi. Våler kommune, har som andre kommuner, også et regionalt ansvar. Den viktigste skiløypa går øst-vest gjennom planområdet, ikke nær Lødengfjorden slik beskrevet, og der finnes ingen alternative traséer. Kommunens egen fastsettelse av områdets store verdi som friluftslivsområde synes helt neglisjert. Vi kan heller ikke se at konsekvensene av barrierevirkningene for dem som driver jakt i området er kommentert.

Statsforvalterens innsigelse

FNF ser i kommunens innholdsfortegnelse på saken at det fremstår som om Statsforvalteren i Oslo Og Viken har trukket sin innsigelse, men er det tilfellet? Statsforvalteren skriver: «Når det gjelder de foreslåtte endringene i plankartet og bestemmelsene, mener vi at disse er tilstrekkelig til at vi ikke motsetter oss at det reviderte planforslaget kan vedtas av kommunen». Statsforvalteren skriver avslutningsvis: «Med tanke på at det er flere år før planområdet kan sikres en kraftleveranse vil vi anbefale at det gjøres flere utredninger i forbindelse med denne planprosessen siden det ikke er stilt plankrav for store deler av området. Ellers vil vi igjen be om at det stilles krav om detaljregulering for hele planområdet. Vi viser for øvrig til våre merknader i vår høringsuttalelse. Vi ber om å få tilsendt vedtaket i saken og eventuelt godkjent reguleringsplan»

Vår vurdering:

Vi kan ikke se hvordan dette er fulgt opp i vedtaket av områdereguleringen og ber om en redegjørelse for dette, samt en tydeliggjøring om hvorvidt Statsforvalteren faktisk har trukket innsigelsen eller ikke.

Kommunens habilitet

Utredet KI Våler AS eies 66% av Østfold Energi og 34% av Våler kommune. (Fylkeskommunen har 45% eierskap i Østfold Energi, Våler kommune har 1,52%).

Rettssubjektet Våler kommune, kan være inhabile til å behandle områdereguleringen, jf NOU 2019:5, da kommunen er stor eier av prosjektet.

Vi ber om en vurdering og klargjøring av dette.

Vennlig hilsen

Forum for natur og friluftsliv Østfold

Nina Frydenlund

Nina Frydenlund
Koordinator
FNF Østfold

